

1. Το τέλος των συγκρούσεων και η αρχή της ανασυγκρότησης

Το 1950 είναι, ουσιαστικά, η πρώτη ειρηνική χρονιά για την Ελλάδα, μετά το τέλος της εμφύλιας αναταραχής. Η χώρα προσπαθεί να ανακάμψει οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά στο διεθνές μεταπολεμικό περιβάλλον, όπου οι εξελίξεις σηματοδεύονται από την έναρξη του Ψυχρού Πολέμου και την ανοικοδόμηση-ανασυγκρότηση της Ευρώπης. Στο τέλος του Εμφυλίου σημειώνεται και μια «αλλαγή φρουράς». Τα αγγλικά στρατεύματα ολοκληρώνουν την αποχώρησή τους από την Ελλάδα το πρώτο δεκαήμερο του Ιανουαρίου 1950, για να πάρουν πλέον τη σκυτάλη οι ΗΠΑ.

Η αμερικανική βοήθεια, στρατιωτική και οικονομική, η παρουσία σε όλα τα υπουργεία αμερικανών συμβούλων και η δημιουργία του υπουργείου Συντονισμού ως μηχανισμού αξιοποίησης της βοήθειας και άσκησης συνολικής αναπτυξιακής πολιτικής αποτελούν τα κύρια μέσα με τα οποία επιχειρούνται, αρχικά, η ανοικοδόμηση της χώρας και, στη συνέχεια, η οικονομική ανάπτυξη. Από την άλλη μεριά, η πολιτική αστάθεια συνεχίζεται, ενώ προκηρύσσονται εκλογές, οι πρώτες μετεμφυλιακές, με απλή αναλογική, για τις 5 Μαρτίου 1950.

Το εθνικό εισόδημα κατορθώνει να φτάσει τα προπολεμικά επίπεδα, με την ελληνική οικονομία να στηρίζεται στις πιστώσεις του Σχεδίου Μάρσαλ. Πάντως, η εμπιστοσύνη των πολιτών στο νόμισμα και άρα στις καταθέσεις και στις επενδύσεις, δεν έχει αποκατασταθεί, με αποτέλεσμα τη μεγάλη αδυναμία του τραπεζικού συστήματος αλλά και τις συνεχείς πληθωριστικές πιέσεις από την κερδοσκοπία. Η βιομηχανία ασφυκτιά, καθώς οι χρηματοδοτήσεις είναι πολύ περιορισμένες και καταβάλλονται μόνο σε πληθωριστικό νόμισμα. Παρά το τέλος του Εμφυλίου, οι στρατιωτικές δαπάνες παραμένουν υψηλές, ενώ ο στόχος της νομισματικής σταθεροποίησης είναι βασική προτεραιότητα της αμερικανικής αποστολής, με αποτέλεσμα οι αναθεωρήσεις της βιομηχανικής πολιτικής και του προγράμματος ανασυγκρότησης να γίνονται υπό αυτό το πρίσμα.

Την αυγή του 1950, η ελληνική πλευρά αναμένει την ένταση του προγράμματος ανασυγκρότησης. Το ξέσπασμα του πολέμου στην Κορέα τον Ιούνιο, όμως, οξύνει τις πληθωριστικές πιέσεις και περιορίζει την εξέλιξη της ανασυγκρότησης, αφού οδηγεί σε αναθεώρηση των αμερικανικών προτεραιοτήτων και σε περικοπές της βοήθειας με τη μεταφορά της στην ενίσχυση της συμμαχικής άμυνας.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1950 θεσπίζονται ευνοϊκές διατάξεις για την ίδρυση ναυπηγείων, παρέχονται κίνητρα για τη λειτουργία βιομηχανιών εκτός του Λεκανοπεδίου και τίθενται οι βάσεις για τη δημιουργία μεγάλων βιομηχανικών μονάδων στη Βόρεια Ελλάδα. Ταυτόχρονα, συγκροτούνται δημόσιοι οργανισμοί με στόχο τον εξηλεκτισμό της χώρας (ΔΕΗ) και την ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών (ΟΤΕ).

